

EUROPEJSKI BUDŻET

Bardziej sprawiedliwe i lepiej ukierunkowane wsparcie dochodów dla rolników

LISTOPAD 2025 R.

Wniosek dotyczący WPR na lata 2028–2034

W 2023 r. płatności bezpośrednie realizowane na podstawie wspólnej polityki rolnej (WPR) stanowiły średnio 19 proc. dochodów rolników, co świadczy o kluczowej roli WPR we wspieraniu i stabilizowaniu dochodów rolników. Z myślą o przyszłości, [Wizja dla rolnictwa i żywności](#) określiła kluczowe zasady WPR po 2027 r., kładąc nacisk na **bardziej sprawiedliwe i lepiej ukierunkowane wsparcie dla rolników, skoncentrowane na tych, którzy potrzebują go najbardziej.**

Unijne wsparcie dochodu rolniczego w liczbach

Zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym Funduszu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (865 mld euro), **na wsparcie dochodów rolników przeznaczają się co najmniej 293,7 mld euro.** Gwarantuje to stabilne i przewidywalne wsparcie finansowe dla rolników udzielane za pomocą szeregu ugruntowanych narzędzi.

W planach partnerstwa krajowego i regionalnego dostępne będą dodatkowe środki (453 mld euro), umożliwiające państwom członkowskim uzupełnienie finansowania na interwencje z zakresu wsparcia dochodów oraz finansowanie innych interwencji w ramach WPR, takich jak LEADER, innowacje i dzielenie się wiedzą, współpraca lokalna, programy dla szkół, wsparcie dla sektora rolnictwa w regionach najbardziej oddalonych i na mniejszych wyspach Morza Egejskiego, a także projekty ukierunkowane na synergie w wielu obszarach.

Co więcej, **sieć bezpieczeństwa oparta na jedności („Unity Safety Net”), dysponująca kwotą 6,3 mld euro,**

pomoże ustabilizować rynki rolne w przypadku zakłóceń rynkowych w latach 2028–2034.

Sektor rolny i społeczności wiejskie mogą ponadto skorzystać z Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i programu „Horyzont Europa”, które mają na celu wspieranie badań naukowych, innowacji, konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju, odporności i sprawiedliwości w sektorach rolnictwa, ochrony zdrowia, biogospodarki i biotechnologii*.

Budżet wyodrębniony na wsparcie dochodów

- ▶ Degresywne obszarowe wsparcie dochodów*
 - ▶ Wsparcie dochodów związane z produkcją*
 - ▶ Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny*
 - ▶ Płatność dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami
 - ▶ Wsparcie z tytułu strat wynikających z określonych obowiązkowych wymogów
 - ▶ Działania rolnośrodowiskowe i na rzecz klimatu
 - ▶ Płatności dla małych gospodarstw*
- ▶ Wsparcie na narzędzia zarządzania ryzykiem
 - ▶ Wsparcie na inwestycje dla rolników i posiadaczy lasów
 - ▶ Wsparcie na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników i nowych rolników, na zakładanie przedsiębiorstw wiejskich oraz przedsiębiorstw typu start-up, a także na rozwój małych gospodarstw rolnych
 - ▶ Wsparcie na usługi zastępowania rolników
 - ▶ Interwencje w niektórych sektorach

** W 100 proc. finansowane z budżetu UE;*

[Na rzecz odpornego, konkurencyjnego i zrównoważonego rolnictwa UE](#)

Obszarowe wsparcie dochodu – nowości:

Nowe **degresywne obszarowe wsparcie dochodów** jest jednym z głównych narzędzi wsparcia dochodów przewidzianych w ramach WPR na lata 2028–2034. Zakłada ono wsparcie publiczne dla rolników w kwocie zależnej od liczby kwalifikujących się hektarów którymi gospodarują.

Degresywne obszarowe wsparcie dochodów zastępuje kilka systemów wsparcia w ramach obowiązującej obecnie WPR, łącząc je i upraszczając. Są to: podstawowe wsparcie dochodu do celów zrównoważoności, uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów do celów zrównoważoności oraz uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników.

Degresywne obszarowe wsparcie dochodów ma zapewnić przede wszystkim **bardziej sprawiedliwy**

podział środków i lepsze ukierunkowanie, aby wsparcie publiczne było skuteczniejsze.

Opracowując zasady degresywnego obszarowego wsparcia dochodów **państwa członkowskie będą miały większą swobodę działania i szersze możliwości dostosowania wsparcia dochodu do szczególnych potrzeb rolników, wynikających na przykład ze specyfiki danego regionu lub rodzaju gospodarstwa.** Rolnicy mogą uzyskać wsparcie w postaci płatności obszarowych, płatności ryczałtowych lub połączenia płatności obszarowych i dopłat uzupełniających.

Program jest również skierowany do rolników aktywnych zawodowo i obejmuje przepisy szczegółowe dotyczące małych gospodarstw rolnych.

Komu przysługuje degresywne obszarowe wsparcie dochodów?

Degresywne obszarowe wsparcie dochodów otrzymają przede wszystkim:

- Rolnicy aktywni zawodowo
- Młodzi i nowi rolnicy
- Rolniczeki
- Małe i rodzinne gospodarstwa rolne
- Gospodarstwa mieszane (tj. zajmujące się uprawami i chowem zwierząt gospodarskich)
- Gospodarstwa rolne na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi ograniczeniami

Rolnicy aktywni zawodowo: **wsparcie musi przede wszystkim trafiać do rolników, których podstawową działalnością jest rolnictwo.** Obecne przepisy nie nakładają na państwa członkowskie obowiązku udzielania wsparcia w pierwszej kolejności tym, którzy „żyją z rolnictwa”. Dzięki degresywnemu obszarowemu wsparciu dochodów środki będą lepiej ukierunkowane. **Do 2032 r. rolnicy otrzymujący emerytury zostaną wykluczeni z degresywnego obszarowego wsparcia dochodu.** Wynika to z zamiaru stworzenia większych możliwości dla młodych rolników, aby mogli zakładać lub rozszerzać działalność, i ma wspierać wymianę pokoleń w rolnictwie.

Młodzi i nowi rolnicy: nowa WPR kładzie silny nacisk na zachęcanie młodszych pokoleń do pracy w tym sektorze. Przewiduje ona:

- ▶ ukierunkowane **wsparcie w postaci degresywnych płatności obszarowych**
- ▶ „**pakiet startowy**” **dostosowanych środków** na rozpoczęcie działalności.

W myśl strategii odnowy pokoleń **zachęca się państwa członkowskie, aby podwoiły finansowanie dla młodych rolników w ramach WPR, z naciskiem na inwestycje.** Komisja i państwa członkowskie będą wspólnie kształtować plany partnerstwa krajowego i regionalnego, uwzględniając szczególne potrzeby oraz wspólne cele europejskie określone w krajowych zaleceniach dotyczących WPR.

Rolniczeki: Państwa członkowskie mogą skorzystać z elastyczności w dysponowaniu środkami, jaką umożliwia **nowy degresywny system płatności obszarowych, aby odpowiedzieć na szczególne potrzeby kobiet zajmujących się rolnictwem.** Osiągnięcie tego celu umożliwią w przyszłości również specjalne roczne płatności. Państwa członkowskie

mogą nadal priorytetowo traktować pomoc dla kobiet w ramach innych narzędzi wsparcia WPR.

Małe gospodarstwa uzyskają dostęp do wsparcia, jeżeli osiągną minimalny poziom działalności rolniczej określony przez dane państwo członkowskie.

Wszystkie państwa członkowskie muszą ponadto umożliwić mniejszym gospodarstwom uzyskanie rocznej płatności w wysokości do 3 tys. euro.

Wspomniana pomoc zastąpi degresywne obszarowe wsparcie dochodów, wsparcie dochodów związane z produkcją oraz płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, co ułatwi dostęp do wsparcia dochodów. Pomoc może być dostosowana do różnych grup rolników lub poszczególnych obszarów geograficznych. Uczestnictwo rolników w programie będzie dobrowolne.

Gospodarstwo mieszane: ze względu na specyfikę sektorową, państwa członkowskie mogą również podjąć decyzję o udostępnieniu specjalnej degresywnej płatności obszarowej **odpowiadającej na potrzeby dochodowe rolników prowadzących zarówno uprawy roślinne jak i hodowlę zwierząt gospodarskich.**

Gospodarstwa rolne na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami: **w przypadku gospodarstw działających w trudnych warunkach, takich jak obszary górskie,** w celu lepszego ukierunkowania wsparcia, oprócz specyfiki sektorowej, można również wziąć pod uwagę specyfikę terytorialną.

Nowy system degresywnego obszarowego wsparcia dochodów pozwala uwzględnić różnorodność geograficzną rolnictwa w UE, a także przewiduje ukierunkowane zachęty wspierające konkurencyjność, odporność i zrównoważony rozwój w niektórych sektorach.

Degresywność i górny limit wsparcia

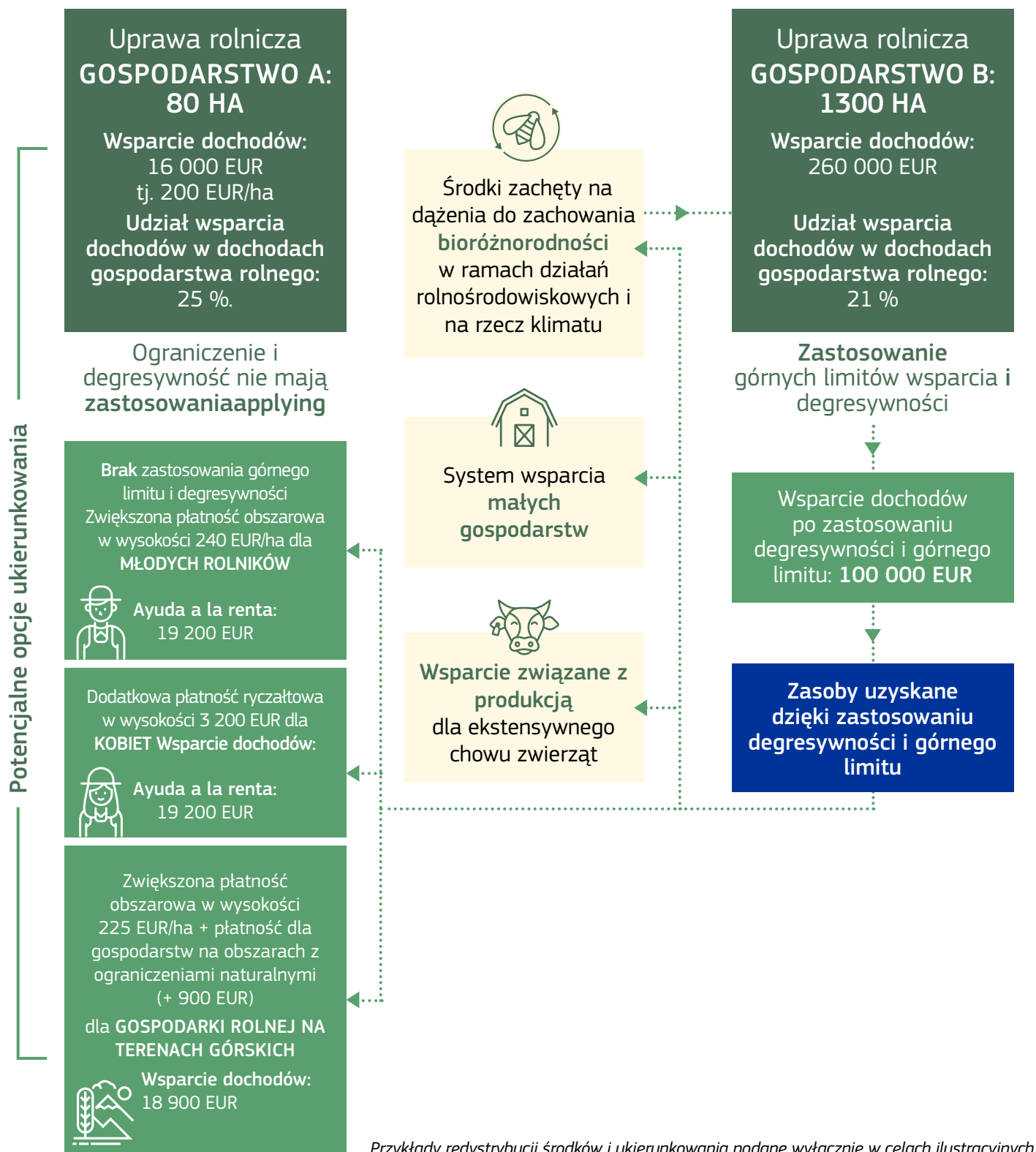
W nowym systemie wsparcia dochodów uwzględnia się **korzyści skali w sektorze rolnym**, ponieważ średnie koszty produkcji maleją wraz ze wzrostem wielkości gospodarstw rolnych.

Dlatego **nowa WPR wprowadza system obniżania poziomu wsparcia, począwszy od określonych progów**. Zgodnie z nowymi przepisami ukierunkowane degresywne wsparcie dochodów dla rolników zostanie zmniejszone w zależności od wysokości kwoty wsparcia obszarowego, do której zasadniczo byliby oni uprawnieni (**degresywność**). Górny limit (**zastosowanie górnego limitu wsparcia**) całkowitej rocznej kwoty wsparcia dla rolnika to 100 tys. euro. Ma to na celu promowanie sprawiedliwego podziału środków, w szczególności dla małych i średnich gospodarstw rolnych. Co istotne, **limity te dotyczą wyłącznie degresywnego obszarowego wsparcia dochodów** i nie wpływają na inne formy pomocy, takie jak wsparcie dochodów związane z produkcją, programy inwestycyjne lub środki na działania rolnośrodowiskowe i klimatyczne.

Degresywność i górny limit w odniesieniu do degresywnego obszarowego wsparcia dochodów

	Zakres wsparcia obszarowego na rolnika/na rok (EUR)	Proc. redukcji mający zastosowanie do degresywności i górnego limitu wsparcia
Degresywność	0 to 20 000	Brak redukcji
	od 20 000 do 50 000	Redukcja o 25 % w przedziale od 20 000 EUR do 50 000 EUR
	od 50 000 do 75 000	Redukcja o 50 % w przedziale od 50 000 EUR do 75 000 EUR
	Ponad 75 000	Redukcja o 75 % w przypadku kwot powyżej 75 000 EUR
Zastosowanie górnego limitu wsparcia	Maksymalna kwota wsparcia to 100 000 EUR	

Wsparcie dochodów: bardziej sprawiedliwe i lepiej ukierunkowane

Państwa członkowskie będą mogły realokować środki udostępnione w wyniku zastosowania zasad **degresywności i górnego limitu wsparcia na określone potrzeby rolnictwa oraz obszarów wiejskich, zgodnie z krajowymi i regionalnymi priorytetami**. Uzyskane zasoby można na przykład przeznaczyć na opracowanie bardziej atrakcyjnych zachęt dla gospodarstw, które zdecydują się zaangażować w działania rolnośrodowiskowe mające na celu poprawę stanu bioróżnorodności. Zachęty te mogą w pierwszej kolejności przynieść korzyści wspomnianym powyżej gospodarstwom, które podlegały zasadom górnych limitów wsparcia i degresywności w ramach degresywnego obszarowego wsparcia dochodów.

Maksymalna i minimalna kwota na hektar:

Średni poziom wsparcia na poziomie krajowym w ramach degresywnego obszarowego wsparcia dochodów będzie się mieścić w przedziale od 130 euro do 240 euro na hektar. Zakres ten zapewnia większą jednolitość różnic w średnim poziomie wsparcia na hektar w ramach płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi.

Co oprócz degresywnego wsparcia obszarowego? Synergie z innymi systemami wsparcia dochodów w ramach WPR

Aby zaspokoić szczególne potrzeby w zakresie wsparcia krajowego i regionalnego, degresywne wsparcie obszarowe może działać w synergii z innymi systemami wsparcia dochodów przewidzianymi w WPR. Należą do nich przykład: wsparcie dochodów związane z produkcją, płatność dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi ograniczeniami specyficznymi dla obszaru oraz zachęty do działań rolnośrodowiskowych i klimatycznych.

- ▶ **Wsparcie dochodów związane z produkcją skierowane jest do sektorów rolnictwa, produktów rolnych lub typów rolniczych, które mierzą się z trudnościami ze względów społeczno-gospodarczych lub środowiskowych.** Państwa członkowskie mogą przeznaczyć na interwencje wsparcia dochodów związane z produkcją do 20 proc. wkładu Unii na rzecz degresywnego obszarowego wsparcia dochodów, płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny, działań rolnośrodowiskowych i klimatycznych oraz wsparcia dla małych gospodarstw rolnych. Dodatkowe 5 proc. można przeznaczyć na finansowanie upraw roślin wysokobiałkowych, gospodarstw prowadzących jednocześnie uprawy roślin i chów zwierząt lub użytków rolnych zagrożonych porzuceniem.
- ▶ Zgodnie z wnioskiem Komisji państwa członkowskie muszą **wspierać gospodarstwa rolne na obszarach z ograniczeniami naturalnymi. Średnie dochody gospodarstw rolnych na tych obszarach są znacznie niższe niż w innych regionach.** Dlatego

też gospodarstwa o najniższych dochodach najbardziej skorzystają z tego rodzaju wsparcia.

- ▶ Państwa członkowskie mogą uatrakcyjnić uczestnictwo w działaniach rolnośrodowiskowych i klimatycznych, oferując zachęty finansowe dla wszystkich rolników. Jeśli rolnicy zdecydują się wdrożyć zrównoważone praktyki rolnicze korzystne dla środowiska i klimatu, zachęty będą ich dodatkowym źródłem dochodów. Rolnicy przechodzący na bardziej zrównoważone metody rolnicze mogą ponadto kwalifikować się do uzyskania płatności ryczałtowych w wysokości do 200 tys. euro.

Wszystkie elementy wniosku Komisji – ukierunkowane wsparcie, roczne płatności ryczałtowe oraz degresywność i zastosowanie górnego limitu – uzupełniają się nawzajem, aby zwiększyć sprawiedliwość i skuteczność wsparcia w ramach WPR. To, w jakim stopniu uda się zrealizować wspomniany cel, będzie zależało od decyzji programowych państw członkowskich.

WIĘCEJ INFORMACJI MOŻNA
ZNALEŹĆ NA STRONIE

